

El discurs de les escoles d'economia modernes, que diu que cadascú, en el món laboral, ha de ser la seva pròpia empresa, es fa realitat dia a dia. La solució que l'Emma Soler, intèrpret de conferència i traductora de l'anglès i del francès, de trenta anys, ha trobat per al trencaclosques que avui dia suposa emprendre un projecte d'èxit n'és un bon exemple. Ella és una professional lliberal i, per tant, com a *free-lance*, en principi treballa individualment. Amb tot, en funció de les necessitats específiques dels seus clients subcontracta altres companys, traductors i intèrprets professionals, per adaptar-s'hi. De la mateixa manera, altres vegades és ella qui treballa per compte aliè formant equip amb altres col·legues.

Per respondre a la flexibilitat i versatilitat que demanen els temps, l'Emma i molts altres intèrprets i/o traductors funcionen amb aquesta xarxa d'estreta col·laboració, gràcies a la qual un conjunt d'empreses unipersonals s'uneixen puntualment per bastir una organització o un engranatge molt més ampli i sofisticat, atenent a les característiques i als requeriments de cada feina i de cada client.

"La constitució d'una macroempresa en l'àmbit de la traducció i/o de la interpretació de conferència, ateses les característiques de la nostra feina, no tindria massa raó de ser —explica—. Ara bé, la col·laboració puntual no només és una forma agradable de treballar, sinó també una necessitat. Som empreses unipersonals, formiguetes, amb capacitat per assumir grans projectes i fer front als reptes que es plantegen."

D'aquesta manera, l'Emma es considera doblement empresària perquè en empreses d'aquestes característiques s'han d'assumir una mica els diferents papers de l'auca: des de traductora i intèrpret, òbviament, a relacions públiques, gestora o organitzadora. Segons el seu parer, en el futur l'empresa haurà de tenir una constitució molt flexible i haurà d'estar preparada per a l'element sorpresa i per a la paradoxa d'un present en què cada vegada prima més l'especialització, però també la versatilitat: **"Tant les petites i mitjanes empreses, com les grans, han de ser capaces de respondre a noves situacions cada vegada amb més rapidesa."**

Respecte a la seva professió pròpiament dita, l'Emma es considera abans intèrpret de conferències, simultània i consecutiva, que traductora, i comenta que tot i que la gent sol associar les dues disciplines l'una no té massa a veure amb l'altre. L'Emma ens explica que la situació comunicativa, les condicions de treball, la formació acadèmica, les tècniques utilitzades i, fins i tot, el caràcter de la persona són completament diferents si parlem de traducció o d'interpretació: **"L'intèrpret rep el missatge de l'autor en la seva forma oral i, en principi, improvisada, el sent una sola vegada i el trasllada a una altra llengua sense tenir la possibilitat ni de consultar cap llibre ni de corregir la seva producció. El traductor, en canvi, treballa amb textos escrits. En definitiva, la ment ha de desenvolupar estratègies diferents."**

En aquest sentit, atesa la dificultat de la interpretació pel que fa a la seva immediatesa, al factor temps, de vegades es creen situacions prou divertides: **"Traduir un acudit, un joc de paraules, en dos segons, d'una cultura a una altra, no és una tasca fàcil. En una**

ocasió, un ponent d'un congrés va fer una broma tan específica del seu país que l'intèrpret ho va comentar pel micròfon i va suplicar als assistents que riguessin. La petició els va fer riure tant com l'acudit, així que l'orador també va quedar satisfet de la seva capacitat humorística."

El contacte continu amb altres cultures, amb gent que treballa en àmbits molt diferents, i el fet d'haver d'estudiar i aprendre coses diferents cada dia és un component de la feina que l'Emma valora especialment: **"Treballar d'intèrpret al Mercat de les Flors, o al Festival Grec de Barcelona, per exemple, és fantàstic. La gent amb qui treballes, que coneixes, adquirir coneixements de teatre, música, dansa... En aquesta feina cal saber una mica de tot i preparar-se continuament. Un dia fas un congrés de medicina, l'endemà de medi ambient i l'altre estàs parlant d'art o en un seminari al Col·legi d'Advocats."**

Hi ha situacions extraordinàries en què l'Emma considera que poder fer la seva feina gairebé és un luxe. **"De vegades sembla un privilegi poder guanyar-se la vida en situacions en què gairebé pagaries per ser-hi. Ara, per exemple, tinc la possibilitat d'anar a una conferència sobre drets humans que es farà properament a Sarajevo. Em sembla una experiència excepcional."**

Pel que fa a la traducció, l'Emma prefereix sobretot la traducció jurídica i econòmica, i és traductora jurada. També es va formar com a traductora en llengua russa, però confessa que ja no treballaria en aquest idioma perquè el té un xic rovellat: **"En aquest camp hi ha molta feina, però, malauradament, no sempre la fan professionals. Durant anys hi ha hagut molt intrusisme, com si pel sol fet d'haver anat un parell d'estius a un país estranger o, fins i tot, de parlar dues llengües, n'hi haguess prou per saber traduir. Sortosament, la gent comença a entendre millor la nostra feina i sap que les coses no són tan simples. Més enllà d'una traducció literal, has de poder entendre què hi ha darrere les paraules i saber llegir entre línies. La tasca intel·lectual del traductor i/o de l'intèrpret és important; per això les màquines no ens podran substituir."**

Diuen que el millor traductor o el millor intèrpret és aquell que passa desapercebut. Si no fos així, ens constaria d'entendre que l'Emma pugui explicar anècdotes com aquesta: **"Una vegada, finalitzada una conferència, un senyor es volia emportar l'auricular amb ell, quan tots anàvem a dinar. Deia que amb aquell aparatet ho entenia tot. És clar que no s'adonava que la feina d'interpretació l'havien estat fent uns professionals des de la cabina i no l'auricular tot solet. S'havia empassat la màgia"**.

Podem concloure, doncs, que l'Emma ha sabut complementar el domini de l'art de la seva feina amb la visió empresarial moderna que els temps exigeixen als professionals d'avui. El d'aquesta intèrpret i traductora de prestigi és un pas endavant en aquesta màgica feina, exercida majoritàriament per dones, que ens fa entendre totes les llengües com per art d'encantament.

Emma Soler - Barcelona (el Barcelonès)